

Kohtaamisia ja ehkäisevää päihdetyötä yhteisöissä

Kolumni

Hanna Kääriäinen

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta ehkäisemällä ja vähentämällä päihde- ja pelihaittoja. Vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä tehdään yhteistyössä. Kunnat ja hyvinvointialue vastaavat ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä sovittaen sitä yhteen eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

THL:n julkaisussa "Ehkäisevä päihdetyö – opas kunnille ja hyvinvointialueille" kuvataan yhdistysten roolia: Ne tarjoavat kohtaamispaikkoja, päihdeetöntä toimintaa, vertaistukea sekä tietoa ehkäisevän päihdetyön menetelmistä ja viestivät riskeistä.

Yhdistysten kautta saadaan tietoa asukkaiden tarpeista ja alueen elinoloista. Pohjois-Karjalassa asukkaiden näkemyksiä ehkäisevään päihdetyöhön on kerätty järjestöiltojen, vanhus- ja vammaisneuvostojen sekä työpajojen kautta. Tilaisuuksissa käsiteltiin paljon yksinäisyyden vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin. Esille nousi matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen ja toiminnan tärkeys. Ihmiset toivovat yhteisöllistä tekemistä. Päihdeiden käyttöä nähtiin aiheuttavan mm. näköalattomuus, tekemisen puute ja elämänhallinnan haasteet.

Ehyt ry:n julkaisussa "Ehkäisevä päihdetyö – opas kunta- ja aluevaltuutetuille" tuodaan esiin, että turvalisissa ja osallistavissa vapaa-ajan ympäristöissä voidaan tukea ihmisen hyvinvointia ja vähentää päihdeiden käytön riskiä. Vapaaehtoiset ja ammattilaiset eri yhdistyksissä ja seuroissa toimivat tärkeässä roolissa luoden mm. lapsille ja nuorille kokemusta kuulumisesta joukkoon, tukemalla kasvua ja itsetuntemusta sekä toimimalla roolimalleina.

Kohtaamisissa olen saanut iloita myös aktiivisista eläkeläisjärjestöistä, jotka järjestävät toimintaa viikoittaisista kerhoista retkiin. Myös vammaisneuvostoissa korostetaan mielekästä tekemistä ja erityisryhmien huomioimista ehkäisevässä päihdetyössä. Vertaistuki on ollut tärkeää vaikeissa elämäntilanteissa.

Maahan muuttaneiden näkemyksiä ehkäisevästä päihdetyöstä on kerätty työpajassa. Kulttuurista, koulutuksesta ja aiemmista kokemuksista riippuen tiedot päihdeistä, käytön rajoituksista Suomessa sekä kulttuurisista normeista vaihtelevat. Suomessa näitä asioita opitaan jo peruskoulussa. Työpajaan osallistuneiden mukaan kotoutumispalveluissa näitä asioita ei ole käsitelty riittäväällä tavalla.

Ehkäisevän päihdetyön perusta on arvostava kohtaaminen. Tärkeän neuvon sain kohtaamispaikan toimijalta: Kohdataan ihminen ihmisenä, kuullaan ja nähdään toisemme. Siinä on kohtaamisiin ja ehkäisevään päihdetyöhön viisautta kerrakseen.

Kirjoittaja toimii Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksessä järjestökehittäjänä Ennalta ehkäisevä päihdetyö Pohjois-Karjalassa -hankkeessa. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys täyttää tänä vuonna 85 vuotta.